

DE POSTRIJDER

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. »

Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 15 JANUARI.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft dinsdag hare werkzaamheden hervat. De handgift was... een uitval tegen het klerikaal en tegen het ultramontanisme, en tegen het gouvernement.

De heer Funck van Brussel is boos, omdat het ministerie geene hulpgeelden geven wil aan Brussel, voor hare scholen, de hoofdstad weigerende de wet van 1842 getrouwelijk uit te voeren. Volgens hem dus, zouden de wetten van ons land niet voor Brussel gemaakt zijn, zou de hoofdstad daar boven staan... Zoo iets durft men beweren op de linker banken, zonder een oogste te verpinken!

De heer Funck is ook gram, omdat een Broeder der christelijke scholen door het gouvernement gelast is geweest met eene zending naar de expositie van Weenen. Die Broeder is een man van algemeen erkende verdienste, die zijne weerga in het vak van onderwijs niet heeft. Het is genoeg, dat verscheidene protestantsche en radikale gazetten van den vreemde, uit enkelen haat voor het priesterkleed, tegen de Belgische tentoonstelling eene lans gebroken hebben, opdat de heer Funck, alle schaamte afwerpende, den beroemden landgenoot in het openbaar aanrandt en veracht. — Wie weet, of het de Belgische doctrinaires zelven niet geweest zijn, die de artikels in kwestie naar de vreemde bladen zonden?

De heer David zal tegen het budget stemmen: 1° omdat het gouvernement schier niets voor het lager onderwijs doet (!); 2° omdat het zoo partijdig is geweest in de benoemingen der burgemeester en schepenen (!!) 3° omdat de uit Duitschland verjaagde Jezuiten ook niet uit België zijn geweerd geworden (!!!) en om nog eenen heelen hoop andere, even ijselijke akten, welker vermelding wij daarlaten, omdat de lezer zou meenen dat wij hem voor den aap houden!

De heer David moet van daag zijn fameus factum voortzetten. Het zal de moeite waard zijn om uit te cijferen, hoeveel die gekke redevoering aan het land zal kosten: 2500 francs per zitting.

Ja, de doctrinaires zijn kostelijke gasten!

L'INDICATEUR BREVETÉ des heures de départ & d'arrivée des convois des chemins de fer belges pour le mois de JANVIER 1874 est en vente chez M. COLLÉE. Avec carte. Prix 25 centimes.

BINNENLAND.

Men schrijft uit Mechelen.

Het onderzoek deze week gedaan over de oorzaak van het nederstorten der campanilla of klokkentoren van St.-Rombautskerk, zaterdag avond voorgevallen, heeft, volgens men verzekert, bewezen, dat die toren onder alle opzichten in de vereischte voorwaarde was gebouwd, en het ongeval aan geen bouwingsgebrek, maar slechts aan de noodlottige hevigheid van den rukwind moet worden toegeschreven. Deze vond zijne kracht op het torentje nog verdubbeld door de zware stellingen, welke het omringden, en die nog slechts een achtal dagen van noode waren, ter volkomene voltrekking van het schaliewerk.

Gelijk wij gezegd hebben, is de toren tot in zijne grondvesten afgerukt. Een der voetstukken, een balk van ruim een voet vierkant, werd dwars doorgebroken, 't geen een gedacht kan geven van het geweld waarmede de toren is omgeslagen.

De toren viel met het onderdeel op het dak van den omgang, en ontwaarde in zijnen val een der contreforts of steenen sieraadtoertjes, voorstellende eene nis met een heiligen-beeld versierd, en op welke de toren in twee geslagen werd. Deszelfs bovendeel, eigenlijk gezegd de naald, met haar zwaar ijzeren kruis viel op het kapittelhuis, deed hiervan het schaliedak gansch instorten en drong tot zelfs door het gewelf der kapittelkamer, waarin eene opening van meer dan een meter vierkant werd geslagen.

De toren, die gansch als tot spaanders is verwrongen, bleef aldus geheel op de daken der kerk hangen, zooals hij er zich thans nog bevindt, en 't waren slechts het verbrijzelde steenwerk van het afgeslagen bovendeel des contreforts, alsmede van een deel der bovenganderij en verscheidene andere steenen bouwsierraden, benevens eenig houtwerk der stelling, die op de straat nederstorten.

De schade aan het kerkgebouw veroorzaakt, is overgroot, ja zelfs onberekenbaar.

De afgerukte toren had eene hoogte van 32 meters zonder het ijzeren kruis, dat 4 meters hoog was.

— Men schrijft uit Brussel :

Volgens de *Belgique militaire* zullen er binnen kort alweer veranderingen aan de militaire tenue worden toegebracht. Wij begrijpen waarachtig niet waartoe dit noodig is. Door die gedurige veranderingen, worden de soldaten ook gedurig op onkosten gejaagd, al kan het van hunne soldy niet goed af.

Men ziet talrijke bevorderingen in de hoogere graden te gemoet, en er zou een zeker getal officiers, welkeden ouderdom van 55 jaren hebben bereikt, op pensioen worden gesteld.

— Men schrijft uit Doornik :

Wij lezen in de *Vérité*, van Doornik: « Vrijdag namiddag heeft het parket van Doornik zich naar Leuze begeven, en er den genaamde R.,, bankier, aangehouden, waarop, zoo het schijnt, de zwaarste beschuldigingen wegen.

» De aanhouding heeft eene groote opschudding teweeg gebracht. »

— Men schrijft uit Bergen :

Verleden donderdag had er in het *Hotel du Duc de Bavière*, in deze stad, een stoutmoedige diefstal plaats. Een koopvrouw in granen, de weduwe Bruère, van Marchienne-au-Pont, was in het hotel het middagmaal gaan nemen, en had nevens haar op eenen stoel haren reiszak geplaatst, waarin zich eene som van 3000 fr. waaronder, drie bankbiljetten der nationale Bank, bevond. Een vreemdeling die in het hotel gansch onbekend was, zette zich insgelijks aan tafel, juist nevens den reiszak. De onbekende at spoedig, betaalde en sloop schielijk weg, terwijl hij den reiszak meepakte, en de bedienden van het hotel een haastig « tot weerziens » toeriep.

De weduwe Bruër bespeurde daarna, doch te laat, dat haar reiszak verdwenen was; de politie werd verwittigd, er werden agenten, en telegrafische depechen in alle richtingen gezonden; doch dit alles heeft tot hiertoe geene uitslag opgeleverd. Men is van gedacht, dat de dief een Engelsche pick-pocket is wiens tegenwoordigheid reeds elders werd opgemerkt.

— Men schrijft uit Nyvel, 13 januari :

Gisteren heeft er op de spoorweglinie van Manage naar Wavre een ongeluk plaats gehad. Er waren werklieden bezig met de linie te herstellen; zij hadden eenen waggon met nieuwe rails bij zich, die bestemd waren om de oude, die er moesten uitgenomen worden, te vervangen. Een reizigers-trein verraste hen, liep op den waggon, verbrijzelde deze in duizende stukken en slingerde de riggels zijner lading tot op eenen grooten afstand. De locomotief van dezen trein was aan stukken; de reizigers zijn er met een hevigen schok en eene nog grootere vrees van afgekomen en hebben zich daarna te voet naar de statie van Manage begeven, welke slechts op eenen afstand van ongeveer 200 meters van de plaats der ramp gelegen is.

BUITENLAND.

Frankrijk.

De *Propagateur du Nord et du Pas de Calais* verhaalt dat een handelaar van Tourcoing, de heer Papier Grimonprez, het slachtoffer is geweest van eene aanzienlijke diefte, bedreven met zeldzame stoutmoedigheid. Hij bevond zich rond 4 uren in het koffiehuis der Belle Vue, gezeten aan eene tafel, in gezelschap van den burgemeester van Werwick, die hem eene som 4000 fr. betaald had, welke hij in eenen kleinen zak sloot, dien hij naast zich op de tafel plaatste. Als hij wilde vertrekken, zag hij dat men zijnen reiszak verwisseld had, tegen eenen die anders niet inhieldd dan kammen en cols. De zijne bevatte 22,400 fr. Rond 4 1/2 uur is een onbekende in de herberg *Ramponneau* gekomen en heeft er een glas bier gedronken; hij scheen aangedaan en vroeg om eenige oogenblikken eene reiszak te mogen neerzetten. Het was de gestolene. De kerel verdween en men zag hem niet weder. Men opende den reiszak en men vond dat de bankbriefjes, die er vroeger inzaten, verwisseld waren tegen wit papier.

DE MOORDEN VAN AUGERVILLERS.

De vermoedelijke dader der moorden van Augervillers, is door de gendarmerie te Poissy aangehouden.

De man zou een Bohemer zijn en het bedrijf van leurenden mandenmaker uitoefenen. Onder voorwendsel zijne koopwaar aan te bieden, begaf hij zich in de huizen, die hij wist door ouderhugen of vrouwen bewoond te zijn, en na bij dage de plaatsen nauwkeurig in oogenschouw te hebben genomen, verwijderde hij zich en kwam s'avonds terug om zijne slachtoffers te vermoorden en te berooven.

Men denkt met reden dat de aanhouding van dezen gevaarlijken booswicht door andere aanhoudingen zal gevolgd worden.

Men leest in den *Moniteur universel*: De velocipede, tot hiertoe een liefhebberij voorwerp, gaat een nuttig voertuig in het openbaar leven worden. Gisteren had de *Moniteur universel* eenen velocipedendienst tusschen Parijs en Versailles ingericht, om het verslag der zittingen van de Nationale Vergadering naar de drukkerij te brengen. Die koers is afgelegd in 45 minuten. Sedert hebben wij den velocipede toegepast op het vervoer der

beurskoersen, wat ons tien goede minuten heeft doen winnen, en men weet wat tien minuten in dit geval waard zijn. Wij vernemen heden dat de voornaamste bankiers en agenten de velocipedisten bezigen om hunne depechen naar het centraal telegraafbureau van het ministerie van binnenlandsche zaken te brengen.

In 1875 bedroeg het getal der personen welke aangehouden zijn voor deelneming aan de Commune 680. Op dit getal zijn er ongeveer drie vijfden in vrijheid gesteld, hetzij door hunne vrijspraak hetzij door een bevel van niet vervolging.

Indien de dieven van Parijs gezworen hadden al de winkeliers en kooplieden van Parijs uit te plunderen, zouden ze niet beter kunnen doen dan nu. Geen dag gaat er voorbij of verscheidene worden 't slachtoffer van deze schurken, die met de meeste onbeschaamdheid, hun gevaarlijk stielje komen uitoefenen. Op allerlei manieren weten zij de kooplieden, waarop zij het gemunt hebben te foppen; het volgend middel, dat niet nieuw uitgevonden is en nog eens bewijst, dat de oude liedjes de beste zijn, wordt thans veel in praktijk gesteld. Gisteren, zegt de *Liberte*, trad eene nog al zwierig aangekleede dame in een magazijn van nieuwigheden van het 18^e arrondissement en kocht een zijden kleed ter waarde van 153 fr. Op het oogenblik de factuur te betalen scheen ze als verpletterd en riep jammerend uit dat men haren portemonnaie had gestolen! Na eene wijl hare droefheid lucht te hebben gegeven, wende zij zich tot den koopman:

— Mijnheer, ge ziet het, een droevig voorval belet mij u nu te betalen; maar, mijnheer, indien een uwer bedienden wil meegaan dan zal ik ten mijnen betalen.

Zij nam een rijtuig, deed den bediende aan hare zijde zitten en de paarden reden in galop weg. Zij moest het zijden kleed bij eene kleermaakster van hare kennis gaan dragen en zich van daar naar huis begeven. Maar onderweg opende zij het pak.

« Hemel! riep zij uit, uw haas heeft de 2 koepons merinos vergeten, welke ik terzelfder tijd als het kleed gekocht heb! Ga ze spoedig halen en kom mij vervoegen bij mijne kleermaakster, mej. C..., die straat, die numero. »

Die naieve bediende liep naar 't magazijn, waar zijn baas hem zegde dat de dame in kwestie niets anders dan een zijden kleed had gekocht. Vermoedende dat hij met eene diefegge te doen had, liep hij in allerijl naar de kleermaakster waarvan de onbekende dame het adres had opgegeven. Mej. C... wist van niets. Eene aanklacht is bij de politie neergelegd, doch tot hiertoe bleven alle opzoekingen vruchteloos.

Engeland.

Een verschrikkelijk ongeluk heeft te Bolton in Engeland plaats gehad, in de Altas-Ijzerfabriek van den heer Walmsley.

In een der gebouwen stonden acht verticale stoomketels, elk van 20 voeten lang, die met elkander door pijnen verbonden zijn. Bovendien waren er een paar groote horizontale ketels. Een der verticale ketels, een nieuwe, die voor het eerst gebruikt werd, sprong, op het oogenblik toen de meeste werklieden buiten het gebouw aan het eten waren, in de lucht. Het ijzeren dak van het gebouw werd vernield. De eene helft werd in haar geheel met al de pijpen, die de ketels met de machinerie in gemeenschap stellen en met ijzeren pijlers, waarop het dak rustte, hoog in de lucht geworpen, en viel met eenen ontzettenden slag, alles vermorzelende, op enkele meters afstand neder. In den muur, welke op Fletcherstreet uitkomt, werd een gat van tien meters middellijn gemaakt, en « eene wolk » leienpannen en baksteen werd hoog in de lucht over de stad geworpen, en de top van den ketel, drie duizend pond zwaar, werd 150 meters ver boven op de smelterij van eene andere fabriek geworpen. Een jongen van 17 jaren, genaamd Thomas Barlow, werkte op den spoorweg, die niet ver van de fabriek loopt, toen de ontploffing plaats had. Hij liep weg zoo hard als hij kon, toen eene der ijzeren platen door de lucht snorde en hem, zoo glad als geschiedde het met eene bijl, onthoofdde. Groote stukken van den ketel werden honderde meters ver over den spoorweg geworpen, en daar al de pijpen stuk werden geslagen, spoot de stoom met wissende kracht overal omhoog, eenen dichten nevel makende, die belette, dat men iets zag.

Vijf dooden en twintig zwaargewonden werden ten laatste gevonden. Eene verschrikkelijke verwoesting werd aangericht. Overal werden ruiten gebroken, en een gedeelte van *St. Mark's Church* werd, op vijf minuten afstand van de fabriek, verwoest.

Spanje.

Een depeche uit St-Jean-de-Luz, gedagteekend van den 13 januari meldt, dat generaal Moriones zich naar Ampuero richt om de stellingen der Carlsten, naar Bahmaseda te keeren. Hij staat aan het hoofd van dertien duizend man en bezit achttien kanons.

— Portugalete biedt voortdurend weerstand.

— Carthagena is ingenomen!
De fregat *Numancia* met de *junta revolutionnaire* aan boord, is handgemeen met de vloot van admiraal Chicarro.

— De worsteling tusschen de federalisten en de gouvernementstroepen te Barcelona, wordt voortgezet in de voorsteden Sans en Garcia.

— Generaal Pavia heeft eene proclamatie uitgegeven, waardoor in staat van beleg verklaard worden, de provincien Madrid, Avila, Cuenta, Ciudad Real, Guadaluaga, Legovie en Toledo.

De heer Castelar verblijft nog steeds te Madrid, en is op dit oogenblik niet geneigd naar het buitenland uit te wijken.

DE OPSTAND TE SARRAGOSSA. — De *Diario* bevat het verhaal der bloedige worsteling, die in de schoone stad Saragossa heeft plaats gehad.

Reeds den 15 januari 's avonds, voorzag men een gevecht in de straten. De officieren der vrijwilligers en eenige hoofden der municipaliteit bevonden zich aan de spits van 4000 vrijwilligers der republiek. Zij verschansten zich in de gebouwen, die 't best geschikt waren om weerstand te bieden.

Eerst beproefde generaal Burgos om met verzoenende woorden en middelen te werken. Het eerste geweerschot werd slechts om 1 uur nanoen gelost, den 4 januari. De vrijwilligers vochten met razernij. Gepesteerd in de huizen op den hoek del Arco de Cineja y el Caso, schoten zij van daar op een tiental kanonstukken. De artilleristen antwoordden en schoten met geweld naar de huizen, waar de oproerlingen zich verscholen.

Het gemeld blad zegt, dat het gedruisch helsch was, gedurende drie uren. Kanongebulder, pelotonsvuur, gehuil, verbrijzeling van vensters en huizen, alles, tot zelfs de kreten der gewonden, deed de afgrijselijkheid nog meer aangroeien. De soldaten maakten zich op den punt der bajonnet meester van verschillende barricaden. Om 3 ure eindigde het gevecht door de uiteendrijving der vrijwilligers, die 151 gewonden, en 40 dooden achterlieten.

27 soldaten werden gewond; 2 officiers en 9 man werden gedood. Ook bij de bevolking zijn dooden en gewonden. De schade is zeer groot. Het koffiehuis *Constancia* en het gebouw, waar de *Diario* gedrukt wordt, liggen schier in puin. Partikuliere huizen zijn uitgeplunderd geworden.

Men zegt, dat de verliezen nog grooter zijn dan door de officieële cijfers wordt opgegeven. De gemeenteraad, de burgerlijke gouverneur en de andere overheden zijn reeds afgesteld, en vervangen. Men heeft aan de vrijwilligers drie uren tijd gegeven om hunne wapens af te leveren, onder bedreiging dat zij zouden behandeld worden als rebellen, gevat met de wapens in de hand.

De stad is droevig en neerslachtig en door de militairen bezet.

De stad Carthagena is eindelijk voor de overmacht der gouvernementstroepen bezwiken. Van zoohaast de belegeraars zich van het fort Atalaya hadden meester gemaakt, was hare overgaaf onvermijdelijk geworden.

Na de inneming van gemeld fort, had de generaal Lopez Dominguez de opstandelingen gesommeerd, zich binnen de 24 uren over te geven. Dit nitstel werd door de junta en talrijke andere personen, die geen zuiver geweten hadden, benuttigd, om op het oproerig schip *Numancia*, in zee te steken. Wel werd deze fregat door het republikeinsch eskader aangetast, doch zij gelukte er in, tusschen vijf vijandelijke schepen door te varen, en de haven te verlaten.

De vluchtelingen waren ten getalle van omtrent 2500, waaronder generaal Contreras, Calvez en andere zich bevonden. Zij zijn te Mers-el-Kebir, in Algerie, ontscheept, waar zij zich aan de fransche overheden hebben overgegeven.

Generaal Chanzy zou hevel gegeven hebben, hen allen te interneren, en het transportschip *Ardeche* is van Algiers vertrokken, om hen op te nemen.

Generaal Domingo Moriones heeft eene dagorde in vorm van proclamatie, aan zijne troepen gericht, waarvan de inhoud als volgt luidt:

San-Sabastiani, 10 januari. — Soldaten, het tegenwoordig gouvernement is eene waarborg voor het vaderland, voor de republiek, voor de orde en voor de vrijheid. Als trouwe vertolker uwer gevoelens, heb ik het uwe hartelijkste en onverdeelde verkleidheid betuigd. Ik hoop dat geen enkel man van ons leger zal te kort blijven aan de geheiligde plichten welke ons opgelegd zijn door de verhevene zending, welke wij tegenover het vaderland te vervullen hebben. Meer dan ooit zal ik vandaag vergen, dat gij blijft voortgaan met bewijzen te geven van die schitterende regeltucht en dien geest van ondergeschiktheid, welke de oorzaak waren van de onsterfelijke zegeprelen, die het Noorderleger behaalde.

Al onze makkers zijn getrouw aan het gouvernement en geven bewijzen van regeltucht en geestdrift. Zij hebben door de macht der wapens de hinderpalen overwonnen welke de vijanden des lands, der vrijheid en der orde tegenover het gouvernement opwerpen. Binnen kort zal ons leger de noodzakelijke middelen ontvangen, om aan de carlistische zaak het laatste bewijs harer onmacht te geven, en in schuilhoeken waarin zij zich verbergt! Zoo zullen wij aan het land den vrede teruggeven, waaraan het groote behoefte heeft. Spldaten, leve het vaderland! leve de republiek! leve het leger!